



รายการ ร้อยเรื่องเมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 1318 - 21

เรื่อง	บทบาทของรัฐสภากับการสืบราชสันตติวงศ์
เรียบเรียง	นายสิริสร กระแสร์สุนทร วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
ออกอากาศ	ธันวาคม พ.ศ. 2559

สืบเนื่องจากการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2559 ฉบับที่ผ่านการลงประชามติยังไม่มีผลบังคับใช้ ดังนั้น กรณีการสืบราชสันตติวงศ์ จึงต้องใช้บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 กล่าวคือในมาตรา 2 ระบุว่าประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้บทบัญญัติของหมวด 2 พระมหากษัตริย์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ซึ่งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 11/2557 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ยังคงใช้บังคับต่อไปเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญนี้ และภายใต้บังคับมาตรา 43 วรรคหนึ่ง ที่ได้ในบทบัญญัติดังกล่าวอ้างถึงรัฐสภา หรือ ประธานรัฐสภาให้หมายถึงสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการสืบราชสันตติวงศ์ไว้ ดังนี้

กรณีทีหนึ่ง หากราชบัลลังก์ว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระราชทายาทไว้ตามกฎหมายที่ตราว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระราชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

กรณีที่สอง หากพระมหากษัตริย์มิได้แต่งตั้งพระราชทายาทไว้ ให้คณะองมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์โดยนัยแห่งกฎหมายที่ตราว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในการนี้จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

ในระหว่างที่ยังไม่มีการประกาศอัญเชิญองค์พระราชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมสถาปนาพระราชทายาทตามกฎหมายที่ตราไว้แล้วคือ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ซึ่งมีประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 89 ตอนที่ 200

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่ รัฐสภาได้มีการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องไปแล้ว คือ เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 21.35 นาฬิกา สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้จัดให้มีการประชุมครั้งที่ 65/2559 เป็นพิเศษ โดยมีศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานในการประชุม โดยก่อนเริ่มการประชุมสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ร่วมกันยืนถวายความอาลัยเป็นเวลา 9 นาที จากนั้นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กล่าวถึงการสืบราชสันตติวงศ์ไว้ว่า สภานิติบัญญัติ แห่งชาติจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และในช่วงนี้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะยังไม่มีการประชุมตามวาระ ปกติ จนกว่าจะปฏิบัติตามโบราณราชประเพณีและกฏมณเฑียรบาล และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จากนั้นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้สั่งปิดการประชุมในเวลา 21.45 นาฬิกา

จากนั้นเมื่อวันอังคารที่ 29 พฤศจิกายน 2559 เวลา 11.19 นาฬิกา สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้จัด ให้มีการประชุมครั้งที่ 76/2559 เป็นพิเศษ โดยมีศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานในการประชุม ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่าบัดนี้นายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร 0503 /44549 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 แจ้งว่าบัดนี้ราชบัลลังก์ว่างลง และ พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นพระรัชทายาทตามกฎหมายมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 คณะรัฐมนตรี จึงขอแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อทราบ และให้ประธานรัฐสภา อัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป จากนั้นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ นำสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติยืนขึ้น พร้อมกล่าวต่อที่ประชุมว่า ในโอกาสอันเป็นมหามงคล ขอน้อมเกล้าฯ ถวายพระพรชัยแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลใหม่ โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกคนกล่าวว่า “ขอพระองค์ทรงพระเจริญ” แล้วจึงสั่งปิดการประชุมในเวลา 11.25 นาฬิกา และในวันพฤหัสบดีที่ 1 ธันวาคม 2559 ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กราบบังคมทูลอัญเชิญ องค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ รวมทั้งได้ทำหน้าที่ในการประกาศให้ประชาชนทราบ โดยทั่วกัน ดังที่ได้มีประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 133 ตอนที่ 102 ก

บรรณานุกรม

- ฐาภรณ์ จุลินทร. (พฤศจิกายน 2557). รายงานการศึกษา เรื่อง การกำหนดกฎหมายเทียบบาลในรัฐธรรมนูญไทย. สืบค้น 22 พฤศจิกายน 2559 จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-ebbas/2557-thakoon2.pdf>
- โพสต์ทูเดย์. (14 ตุลาคม 2559). บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยขั้นตอน “การสืบราชสันตติวงศ์” สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2559 จาก <http://www.posttoday.com/politic/460155>
- “ประกาศสถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร” (28 ธันวาคม 2515). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 89 ตอนที่ 200, น. 1-3.
- “ประกาศสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เรื่อง อัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์” (1 ธันวาคม 2559). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 133 ตอนที่ 102 ก, น. 1.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (24 สิงหาคม 2550). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก, น. 3-7.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557” (22 กรกฎาคม 2557). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 131 ตอนที่ 55 ก, น. 3.
- สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา. (13 ตุลาคม 2559). **สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประชุมนัดพิเศษ หลังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสวรรคต**. สืบค้น 22 พฤศจิกายน 2559 จาก <http://www.radioparliament.net/parliament/viewNews.php?nid=6468#.WDOkorKLSUk>
- สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา. (29 พฤศจิกายน 2559). **สนช.จะนำความกราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์**. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2559 จาก <http://www.radioparliament.net/parliament/viewNews.php?nid=6623#.WD0eLLKLSUk>